

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Тема № 23 (7).
ТЕХНІКА ПРОВЕДЕННЯ
АНТРОПОМЕТРИЧНИХ ВИМІРІВ
У ДІТЕЙ РІЗНОГО ВІКУ

Методичні вказівки
до самостійної позааудиторної роботи студентів
з дисципліни "Догляд за хворими (практика)"

Затверджено
вченою радою ХНМУ.
Протокол № 11 від 26.12.2013.

Харків
ХНМУ
2014

Тема № 23 (7). Техніка проведення антропометричних вимірів у дітей різного віку : метод. вказ. для самостійної позааудиторної роботи студентів з дисципліни "Догляд за хворими (практика)" / упор. В.А. Клименко, В.П. Кандиба, О.М. Плахотна та ін. – Харків : ХНМУ, 2014. – 8 с.

Упорядники В.А. Клименко
 В.П. Кандиба
 О.М. Плахотна
 О.М. Ащеулов
 Ю.В. Карпушенко

Кількість навчальних годин:

1. Самостійна робота – 2.
2. Практичні заняття – 2.

Актуальність. Фізичний розвиток поряд із народжуваністю, захворюваністю і смертністю є одним із показників рівня здоров'я населення. Процеси фізичного розвитку взаємопов'язані і відображають загальні закономірності росту і розвитку, але в той же час істотно залежать від соціальних, економічних, санітарно-гігієнічних та інших умов, вплив яких значною мірою визначається віком дитини. На кожному віковому етапі вони характеризуються певним комплексом пов'язаних між собою та з зовнішнім середовищем морфологічних, функціональних, біохімічних, психічних та інших властивостей організму і обумовлених цією своєрідністю запасом фізичних сил. В основі оцінки фізичного розвитку лежать параметри росту, маси тіла, пропорції розвитку окремих частин тіла, а також ступінь розвитку функціональних здібностей його організму (життєва ємність легень, м'язова сила кистей рук та ін., розвиток мускулатури і м'язовий тонус, стан опорно-рухового апарату, розвиток підшкірного жирового шару, тургор тканин), які залежать від диференціювання і зрілості клітинних елементів органів і тканин, функціональних здібностей нервової системи та ендокринного апарату. Для оцінки фізичного розвитку важливим є засвоєння правильної техніки проведення антропометричних вимірів у дітей різного віку.

Конкретні цілі. Навчитися оцінювати фізичний розвиток дітей різного віку за результатами проведення антропометричних вимірювань.

Навчальні цілі**Знати:**

1. Техніку проведення антропометричних вимірів у дітей різного віку.
2. Порядок дій при користуванні різними видами приладів для вимірювання маси тіла.
3. Різновиди пристроїв для вимірювання довжини тіла дітей різного віку.
4. Методику вимірювання окружностей голови та грудної клітки.
5. Оцінку фізичного розвитку дітей різного віку.

Уміти:

1. Проводити вимірювання зросту дітям різного віку.
2. Проводити вимірювання маси дітям різного віку.
3. Проводити вимірювання обводів голови та грудної клітки дітям різного віку.

Базові знання, вміння, навички, необхідні для вивчення теми (міждисциплінарна інтеграція)

Назви попередніх дисциплін	Отримані навички
Нормальна анатомія	Знання будови органів і систем організму та особливостей їх функціонування
Математика	Уявлення щодо статистики, знання принципу центральних та сигмальних таблиць

Графологічні структури окремих питань теми

1. Дослідження і оцінка фізичного розвитку дітей та підлітків (додаток 1).
2. Індекс маси тіла хлопчиків (додаток 2).
3. Інтерпретація індексу маси тіла (додаток 3).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Догляд за хворими : підручник / Ю.П. Гніденко, О.М. Ковальова, В.М. Лісовий та ін. ; за ред. О.М. Ковальової, В.М. Лісового, С.І. Шевченка, Т.В. Фролової. – К. : Медицина, 2010. – 488 с.
2. Майданник В.Г. Ваша дитина (догляд та виховання) / В.Г. Майданник, В.Г. Бурлай. – К., 2004. – 298 с.

Додаткова

1. Мазурин А.В. Общий уход за детьми / А.В. Мазурин, А.М. Запруднов, К.И. Григорьев. – М. : Медицина, 1998. – 292 с.
2. Вусів І.Н. Практичні навички педіатра / І.Н. Вусів, М.В. Чичко. – Мінськ : Вища школа, 1990. – 398 с.
3. Загальний догляд за дітьми : навч. посібник / Л.С. Калиновська, В.Й. Гроховський, А.Х. Жагліна та ін. – К. : Вища школа, 1993. – 117 с.
4. Педіатрія в модулях : навч. посібник / І.Ю. Андрієвський, В.С. Тарасюк, В.В. Титаренко та ін. – К. : Медицина, 2007. – 336 с.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗАНЯТТЯ

1. Порядок дій при користуванні різними видами приладів для вимірювання маси тіла.
2. Різновиди пристроїв для вимірювання довжини тіла дітей різного віку.
3. Методики вимірювання окружностей голови та грудної клітки.
4. Як провести оцінку фізичного розвитку дітей різного віку?

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

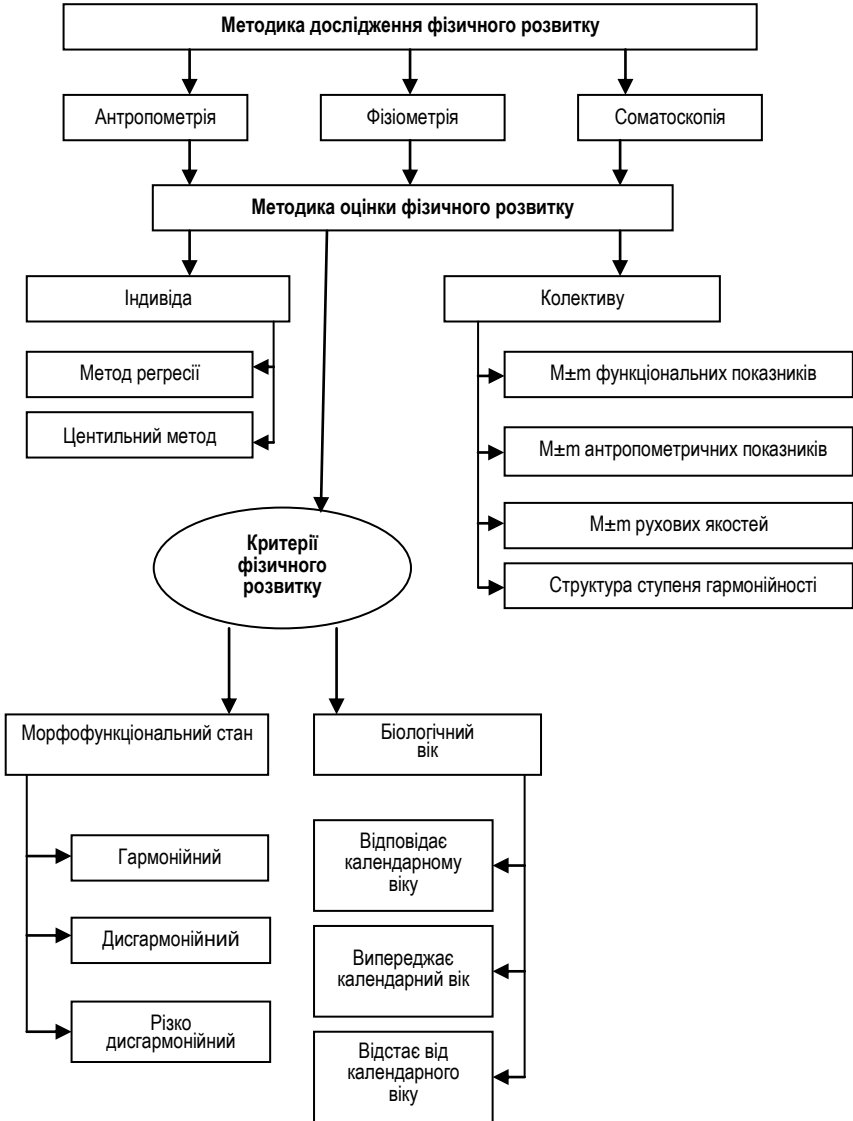
1. Хто проводить антропометричні вимірювання дітей?
A. Лікар. C. Санітарка. E. Фельдшер.
B. Медсестра. D. Батьки.
2. Основними критеріями оцінки фізичного розвитку є:
A. Маса тіла. D. Все перелічене вище.
B. Довжина тіла (зріст). E. Нічого зі вказаного.
C. Окружність голови та грудної клітки.
3. Як часто регулюють горизонтальні механічні ваги?
A. 1 раз на місяць. D. Перед кожним вимірюванням.
B. 1 раз на тиждень. E. 1 раз на 3 міс.
C. 1 раз на день.
4. Точне визначення показника ваги дитини проводиться:
A. Вранці до першого годування. D. Перед денним сном.
B. У будь-який час. E. Після дефекації.
C. Ввечері перед сном.
5. До якого віку проводиться вимірювання маси тіла на горизонтальних вагах?
A. До 3 міс. B. До 6 міс. C. До 1 року. D. До 3 років. E. До 1,5 років.
6. З якого віку проводиться вимірювання маси тіла вертикальними медичними вагами?
A. З 3 міс. B. З 6 міс. C. З 1 року. D. З 3 років. E. З 1,5 років.
7. Як називається пристрій для вимірювання довжини тіла?
A. Сантиметр. B. Рулетка. C. Лінійка. D. Ростомір. E. Альтиметр.
8. Довжина тіла дитини першого року життя вимірюється:
A. Сантиметром. D. Лінійкою.
B. Вертикальним ростоміром. E. Альтиметром.
C. Горизонтальним ростоміром.
9. Довжина тіла дитини старше року вимірюється:
A. Сантиметром. D. Лінійкою.
B. Вертикальним ростоміром. E. Альтиметром.
C. Горизонтальним ростоміром.
10. У горизонтальному ростомірі рухлива планка повинна розташовуватися:
A. У голови. C. По праву руку. E. По ліву руку.
B. Біля ніг. D. Не має значення.
11. У вертикальному ростомірі рухлива планка повинна розташовуватися:
A. У голови. C. Уздовж спини. E. Все перераховане невірно.
B. Біля ніг. D. Не має значення.

12. Як часто проводять антропометричні вимірювання дітей в стаціонарі?
A. 1 раз при надходженні. D. Не проводять.
B. 2 рази при надходженні і виписці. E. Кожен день.
C. По мірі необхідності.
13. Округливість голови вимірюється по:
A. Серединній лінії лоба, кінчиках вух.
B. Лінії росту волосся, потиличному бугру.
C. Надбрівних дугах, потиличному бугру.
D. Надбрівних дугах, кінчиках вух.
E. Серединній лінії лоба, потиличному бугру.
14. Округливість грудної клітки вимірюється:
A. По середині лопаток і над сосками.
B. По середині лопаток і під сосками.
C. Під кутами лопаток і над сосками.
D. Під кутами лопаток і під сосками.
E. Все перераховане невірно.
15. Перший ростовий стрибок у хлопчиків спостерігається у віці (років):
A. 3–4. B. 4–5,5. C. 6–7. D. 7–8. E. 8–10.
16. Перший ростовий стрибок у дівчаток спостерігається у віці (років):
A. 3–4. B. 4–5,5. C. 6–7. D. 7–8. E. 8–10.
17. Другий ростовий стрибок у хлопчиків спостерігається у віці (років):
A. 10–11. B. 12–17. C. 11–14. D. 17–18. E. 18–20.
18. Другий ростовий стрибок у дівчаток спостерігається у віці (років):
A. 10–11. B. 11–14. C. 12–17. D. 17–18. E. 18–20.
19. Максимальна довжина тіла дівчаток досягає у віці (років):
A. 15–17. B. 17–19. C. 18–20. D. 20–25. E. 25–27.
20. Як можна оцінити фізичний розвиток дитини?
A. Шляхом оцінки статики та моторики дитини.
B. За паспортними даними.
C. За центильними та сігмальними таблицями.
D. За клінічним аналізом крові.
E. За клінічним аналізом сечі.

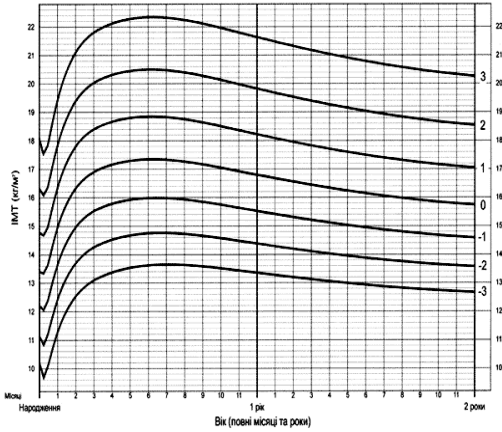
ЕТАЛОНИ ВІДПОВІДЕЙ НА ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>B</i>	<i>D</i>	<i>D</i>	<i>D</i>	<i>A</i>	<i>C</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>C</i>	<i>B</i>
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
<i>A</i>	<i>A</i>	<i>C</i>	<i>C</i>	<i>C</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>B</i>	<i>B</i>	<i>C</i>

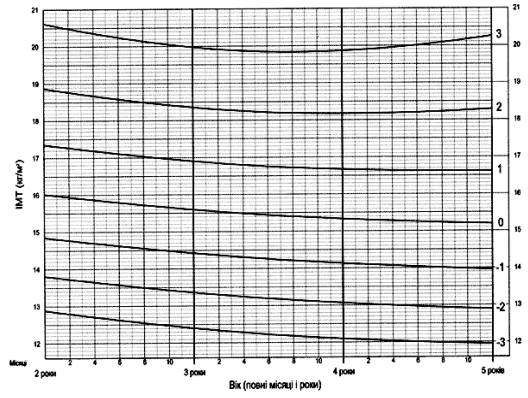
**Дослідження і оцінка фізичного розвитку
дітей і підлітків (автори: Л.І. Бурак, С.А. Щудро)**

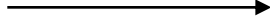
Індекс маси тіла хлопчиків
Індекс маси тіла = Вага (кг) / Зріст² (м)

Від народження до двох років

Від 2 до 5 років

Інтерпретація індексу маси тіла

Індекс маси тіла	Відповідність між масою тіла та зростом людини
16 та менше	Виражений дефіцит маси тіла
16,5–18,49	Недостатня маса тіла
18,5–24,99	Норма
25–29,99	Надлишкова маса тіла
30–34,99	Ожиріння першого ступеня
35–39,99	Ожиріння другого ступеня
40 та більше	Ожиріння третього ступеня

Навчальне видання

**Тема № 23 (7).
ТЕХНІКА ПРОВЕДЕННЯ
АНТРОПОМЕТРИЧНИХ ВИМІРІВ
У ДІТЕЙ РІЗНОГО ВІКУ**

***Методичні вказівки
до самостійної позааудиторної роботи студентів
з дисципліни "Догляд за хворими (практика)"***

Упорядники Клименко Вікторія Анатоліївна
 Кандиба Василь Петрович
 Плахотна Ольга Миколаївна
 Ащеулов Олександр Михайлович
 Карпушенко Юлія Валентинівна

Відповідальний за випуск Клименко В.А.

Редактор Л.О. Сілаєва
Коректор Є.В. Рубцова
Комп'ютерна верстка О.Ю. Лавриненко

План 2014, поз. 159.
Формат А5. Ризографія. Ум. друк. арк. 0,5.
Тираж 150 прим. Зам. № 14-3152.

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Леніна, 4, м. Харків, 61022
izdatknmu@mail.ru, izdat@knmu.kharkov.ua**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.

**Тема № 23 (7).
ТЕХНІКА ПРОВЕДЕННЯ
АНТРОПОМЕТРИЧНИХ ВИМІРІВ
У ДІТЕЙ РІЗНОГО ВІКУ**

*Методичні вказівки
до самостійної позааудиторної роботи
студентів з дисципліни
"Догляд за хворими (практика)"*